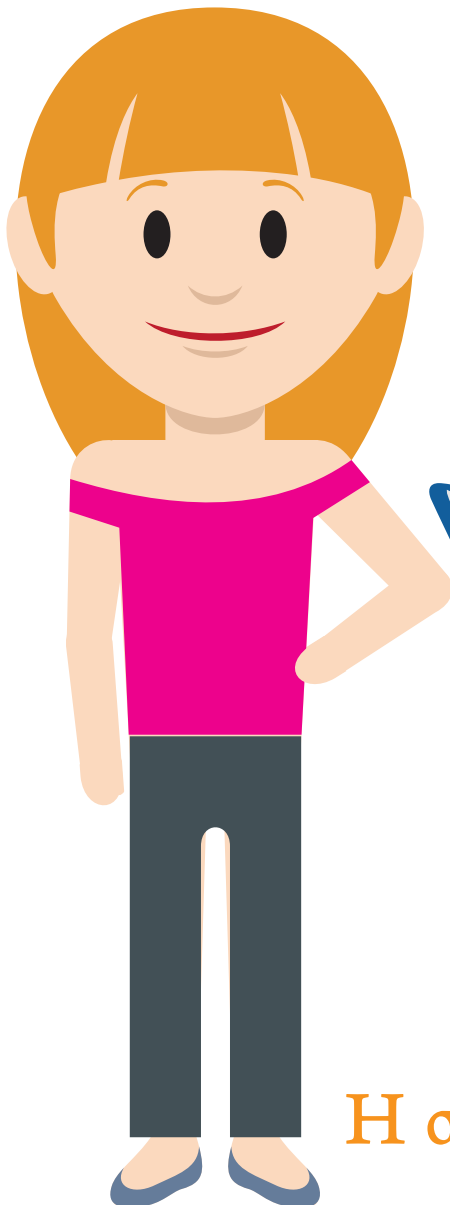
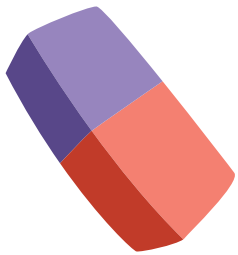

Τεχνικές πρόσληψης και επεξεργασίας γραπτού λόγου – Διαβαθμισμένα επίπεδα

Ειδικά διαμορφωμένο για παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες

Μεσαίο επίπεδο

για όλο το Δημοτικό

my - book.gr

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Επιμέλεια έκδοσης: Μακρυσπούλου Σταματική – Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας
MSc Πληροφορική στην εκπαίδευση

Φιλολογική επιμέλεια: Ηλιοπούλου Μάρθα – Φιλόλογος
MA Special Education
Μέλος Πανελλήνιας Ένωσης Ειδικών Παιδαγωγών

Γραφιστική επιμέλεια: Βάρλας Μανώλης

Συγγραφέας: Ηλιοπούλου Μάρθα – Φιλόλογος
MA Special Education
Μέλος Πανελλήνιας Ένωσης Ειδικών Παιδαγωγών

Κειμενογράφος: Μακρυσπούλου Σταματική – Εκπαιδευτικός Πρωτοβάθμιας
MSc Πληροφορική στην εκπαίδευση

© 2017, My-book.gr Εκδοτικές Δραστηριότητες
Λιανικό Εμπόριο Βιβλίων μέσω Διαδικτύου

Σειρά: Γωνία Ειδικής Αγωγής

Τίτλος: Τεχνικές πρόσληψης και επεξεργασίας γραπτού λόγου –
Διαβαθμισμένα επίπεδα – Υψηλό επίπεδο

1η Έκδοση: 2017

My-book.gr Εκδοτικές Δραστηριότητες Λιανικό Εμπόριο Βιβλίων μέσω Διαδικτύου

Υποκατάστημα: Λεωνίδου 40, Σπάρτη, 23100

Τηλέφωνο: 27310 82009

e-mail: info@my-book.gr

e-shop: www.my-book.gr

ISBN: 978-618-83471-4-4

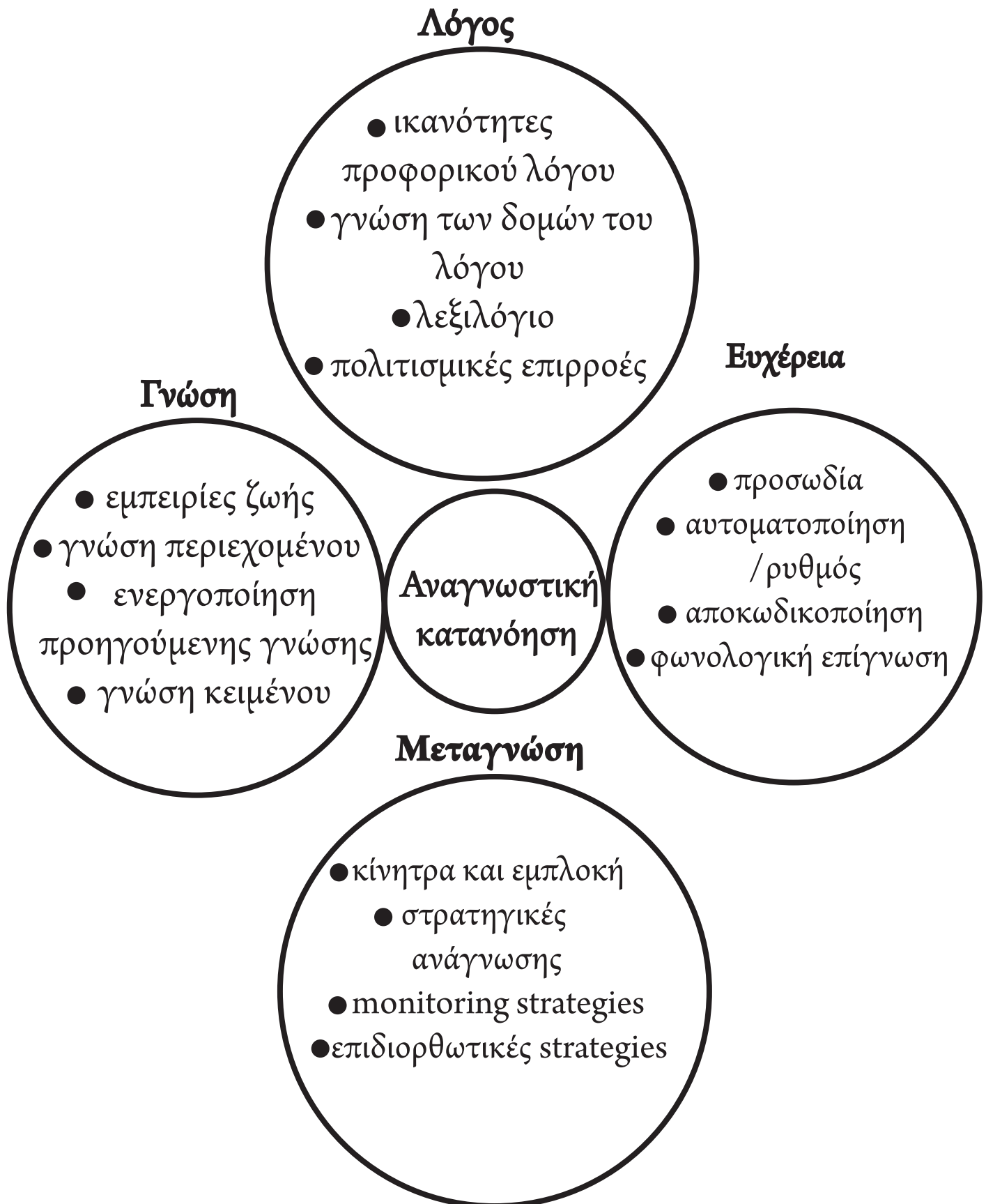
Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του παρόντος έργου στο σύνολό του ή τμημάτων του με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και η μετάφραση ή διασκευή του ή εκμετάλλευσή του με οποιονδήποτε τρόπο αναπαραγωγής έργου λόγου ή τέχνης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2121/1993, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης-Παρισιού, που κυρώθηκε με το ν. 100/1975. Επίσης απαγορεύεται η αναπαραγωγή της στοιχειοθεσίας, σελιδοποίησης, εξωφύλλου και γενικότερα της όλης αισθητικής εμφάνισης του βιβλίου, με φωτοτυπικές, ηλεκτρονικές ή οποιοσδήποτε άλλες μεθόδους, σύμφωνα με το άρθρο 51 του ν. 2121/1993, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο.....	4
PreReading Plan.....	8
Αναγνωστική Κατανόηση: Βήματα Χωροταξικών Οργανωτών.....	10
Εύρεση λεξιλογίου.....	11
Στρατηγική: Ενεργοποίηση Προηγούμενης Γνώσης.....	13
Τεχνική Αυτοερωτήσεων.....	14
Κατανόηση Εκφωνήσεων.....	15
Συμπλήρωση εκφωνήσεων.....	17
Προβλέψεις.....	19
SQ3R.....	20
Σειροθέτηση ιστορίας.....	32
Χρονική ακολουθία.....	34
Ο χάρτης του κειμένου.....	35
Εφαρμογή Στρατηγικής: ΑΕΚ.....	38
Στρατηγική: Οπτικο – Χωρικός Οργανωτής.....	42
Στρατηγική κατανόησης.....	43
Εύρεση λεξιλογίου.....	44
Τα τετράγωνα της επιλογής.....	45
Σκανάρισμα ας κάνουμε στο λεπτό!.....	46
Στρατηγική Υπόθεσης.....	47
Βρίσκω: Τι ταιριάζει και τι δεν ταιριάζει.....	49
Στρατηγική: Κάνοντας υποθέσεις.....	51
Αναγνωστική κατανόηση.....	52

Θεωρητικό υπόβαθρο

Μαθαίνοντας την Αναγνωστική Κατανόηση

Ο καλός αναγνώστης:

- Κάνει προβλέψεις βασισμένος στην προηγούμενη γνώση.
- Βρίσκει τις κύριες ιδέες του κειμένου.
- Γνωρίζει πώς δομείται ένα κείμενο.
- Ελέγχει την κατανόησή του και γνωρίζει πώς να διαφοροποιήσει κατά περίπτωση τις στρατηγικές.
- Χρησιμοποιεί πλήθος στρατηγικών αποτελεσματικά.
- Εξηγεί, συνοψίζει και βγάζει συμπεράσματα.

Η κατανόηση είναι ο απώτερος στόχος της αναγνωστικής διαδικασίας, διότι εμπεριέχει το νόημα αυτού που διαβάζουμε, αλλά και την ανάκληση της παλιάς γνώσης. Ο αναγνώστης αλληλεπιδρά με το κείμενο, για να δημιουργήσει το νόημα. Διδάσκοντας στους μαθητές στρατηγικές που ενισχύουν την ανάκληση παλαιότερης γνώσης ή δραστηριότητες που παρέχουν τη δυνατότητα να εμπλουτίσουν την υπάρχουσα γνώση τους, επιτυγχάνουν καλύτερη κατανόηση. Σημαντική είναι και η μεταγνωστική ικανότητα του μαθητή, για αυτό και διδάσκεται σε αυτόν να ρωτάει τον εαυτό του για το τι κατανοεί και αυτό απαιτεί από τον μαθητή μερικές φορές να κάνει παράφραση ή να συνοψίζει τι διάβασε.

Υπάρχουν 3 είδη ερωτήσεων κατανόησης κειμένου:

- Κυριολεκτική κατανόηση: η πληροφορία (απάντηση) υπάρχει μέσα στο κείμενο με μια μικρή ανάκληση προηγούμενης γνώσης.
- Συμπερασματική κατανόηση: η πληροφορία υπάρχει μέσα στο κείμενο, αλλά ο αναγνώστης χρειάζεται να ανακαλέσει και προηγούμενη γνώση για να μπορεί να βρει την απάντηση.
- Ερμηνευτική κατανόηση: η πληροφορία δεν υπάρχει μέσα στο κείμενο και ο αναγνώστης χρειάζεται να ανακαλέσει την προηγούμενή του γνώση για να μπορεί να βρει την απάντηση (Παντελιάδου & Αντωνίου, 2008).

Αξιολόγηση της κατανόησης

Λεξιλογική κατανόηση (λεξιλόγιο)

Κυριολεκτική κατανόηση (κεντρική ιδέα, σημαντικές λεπτομέρειες, αλληλουχία-χρονική, λογική-γεγονότων)

Ερμηνευτική κατανόηση
(διασύνδεση με προηγούμενες γνώσεις, υποθέσεις)

Ως εκπαιδευτικοί, σε παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες και προβλήματα συμπεριφοράς, χρειάζεται να παρέχουμε σε αυτά στρατηγικές για να μπορούν να αλληλεπιδρούν με το κείμενο με έναν τέτοιο τρόπο, ώστε να δημιουργούν κάποιο νόημα. Κάνοντας ερωτήσεις μόνο, μετά την ανάγνωση του κειμένου δεν τους παρέχουμε αυτήν τη δυνατότητα (όπως γινόταν παλαιότερα).

Οι τεχνικές συμπεριλαμβάνουν το modeling, το «σκέφτομαι δυνατά», και την ανάκληση προηγούμενης γνώσης που είναι σημαντική για τα παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες και προβλήματα συμπεριφοράς. Όπως επίσης, είναι σημαντικό και για τα παιδιά με δεύτερη γλώσσα, αλλά και για παιδιά με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο, γιατί η προηγούμενη γνώση βοηθάει στην κατασκευή νοήματος. Πέντε είναι οι στρατηγικές για την ανάκληση προηγούμενης γνώσης:

1. Brainstorming
2. The Pre Reading Plan
3. Text Preview
4. K-W-L
5. Schema activation strategy

Χρήσιμες και αποτελεσματικές στρατηγικές θεωρούνται οι εξής:

- Αποσαφήνιση των άγνωστων εννοιών
- Ενθάρρυνση για πρόβλεψη
- Γραπτή παρουσίαση του άγνωστου λεξιλογίου
- Διαμόρφωση γνωστικών χαρτών ή χαρτών κριτικής σκέψης ή νοηματικών ιστών ή χαρτών ιστορίας
- Δημιουργία αναλογιών και οπτικών εικόνων
- Αλληλεπίδραση με το κείμενο
- Περίληψη
- Έλεγχος του βαθμού κατανόησης

Μεθοδολογία

Στόχος: Ο μαθητής να γνωρίζει πότε κατανοεί και πότε η καινούρια πληροφορία έχει παγιωθεί.

Το πρόγραμμα οργανώθηκε με την ενσωμάτωση στρατηγικών για τη διαμόρφωση διαφορετικής αναγνωστικής δυσκολίας κειμένων και με την προσθήκη τεχνικών και στρατηγικών επεξεργασίας γραπτού λόγου. Όλο το πρόγραμμα περιέχει 3 επίπεδα αναγνωστικής δυσκολίας αυθεντικών κειμένων (χαμηλό-μεσαίο-υψηλό επίπεδο).

Παράλληλα, το πρόγραμμα συμπεριλαμβάνει την πρακτική εφαρμογή μίας σειράς στρατηγικών και τεχνικών αναγνωστικής κατανόησης.

Πιο συγκεκριμένα, όλες οι δραστηριότητες περιλαμβάνουν στρατηγικές επικεντρωμένες στις ερωτήσεις και στα βήματα διευκόλυνσης της κατανόησης.

Ερωτήσεις:

- Μου κάνει εντύπωση αυτό;
- Καταλαβαίνω τι διαβάζω;
- Πώς σχετίζεται αυτό που διαβάζω με αυτά που ξέρω;
- Τι θα συμβεί μετά;

Βήματα όταν η κατανόηση εμποδίζεται:

- Εντοπίζω τη δυσκολία.
- Χρησιμοποιώ την τεχνική "σκέφτομαι φωναχτά".
- Καθορίζω εκ νέου τι διάβασα.
- Ξαναδιαβάζω το κείμενο ή διαβάζω παρακάτω μήπως βρω σχετικές πληροφορίες.

Σε ποιους απευθύνεται: Σε όλους τους μαθητές πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και για τις πρώτες τάξεις του Γυμνασίου. Ειδικότερα, μπορεί να φανεί ιδιαίτερα βοηθητικό υλικό για μαθητές με μαθησιακές δυσκολίες και για μαθητές με ΔΕΠ-Υ, καθώς και για μαθητές με ελλείμματα στη γλωσσική επάρκεια. Κατάλληλο υλικό και για δίγλωσσους μαθητές που αντιμετωπίζουν δυσκολία στην κατανόηση κειμένου.

Βιβλιογραφία

- Κρόκου, Ζ. (2012). *Από τη λέξη... στην πρόταση... στο κείμενο...* Αθήνα: Γρηγόρη.
- Παντελιάδου, Σ. (2000). *Μαθησιακές δυσκολίες και εκπαιδευτική πράξη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
- Παντελιάδου, Σ., Μπότσας Γ., Κωτούλας, Β., Αντωνίου, Φ., Πατσιοδήμου, Α., Γεωργαλά, Γ., & Βεκύρη, Ι. & Αντωνίου, Φ. (Επιμ.). (2008). *Διδακτικές προσεγγίσεις και πρακτικές για μαθητές με Μαθησιακές Δυσκολίες*. Παντελιάδου, Σ., & Αντωνίου, Φ. (Επιμ.). (2008). Θεσσαλονίκη: Γράφημα.
- Παντελιάδου, Σ., Πατσιοδήμου, Α., & Μπότσας, Γ. (2004). *Οι μαθησιακές δυσκολίες στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση*. Βόλος Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. ΙΙ – ΥΠ.Ε.Π.Θ.
- Pearson, D., P. (2009). *The Roots of Reading Comprehension*. Στο S. E. Israel & G. G. Duffy (Eds.), *Handbook of Research on Reading Comprehension* (pp. 3-31). New York: Routledge.

PreReading Plan

- Πριν την έναρξη της διαδικασίας, παρέχω μια φράση ή μια εικόνα ως ερέθισμα για ομαδική συζήτηση, σε σχέση με την κεντρική ιδέα του κειμένου.

ΤΟ ΠΕΡΙΕΡΓΟ ΦΩΣ

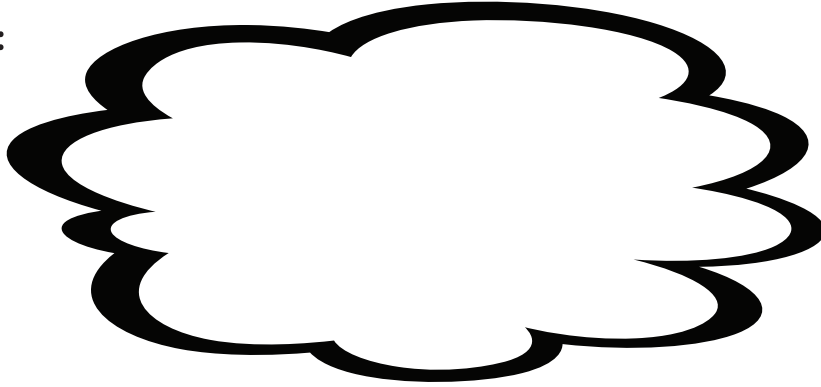
Ο Κώστας έσβησε το φως για να κοιμηθεί. Εκεί που νόμιζε πως ήταν σκοτάδι, ένιωσε ένα περίεργο φως να έρχεται στα μάτια του. Έψαξε το δωμάτιο για να δει από που ερχόταν το φως. Στη γωνία υπήρχε ένα μεγάλο κουτί και είδε ότι είχε μια τρύπα απ' όπου ερχόταν το φως. Το άνοιξε κι έβγαλε άλλο ένα μικρότερο κουτί με τρύπα κι έπειτα άλλο ένα κι άλλο ένα κι άλλο ένα. Ανοίγοντας το τελευταίο ήταν φοβισμένος και ενθουσιασμένος για το τι θα έβρισκε. Μια μικρή φοβισμένη, κρυωμένη και φωτεινή πυγολαμπίδα!

Βασικός συσχετισμός με την κεντρική ιδέα:

1) Πες ό,τι σου έρχεται στο μυαλό σχετικό με την κεντρική ιδέα!

Ιδεοθύελλα:

Αντανάκλαση στον αρχικό συσχετισμό

Διατυπώνεται ερώτηση αναστοχασμού:

- Τι σε έκανε να το σκεφτείς;

Επαναπροσδιορισμός της γνώσης

Διαβάζεις το κείμενο και συμπληρώνεις.

Τι νέο σκέφτεσαι για ...;

... τον ήρωα;	... το γεγονός;	... το αποτέλεσμα;

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟ

Ο Μίλτος είχε κοιμηθεί πριν η μητέρα του κλείσει το φως στο δωμάτιό του.

Βρισκόταν σε μια χώρα όπου κανείς δεν μπορούσε να πάει αν δεν του το επέτρεπε ο ίδιος. Σε κείνη τη χώρα υπήρχαν χαμηλά σπίτια με καμινάδες και φούρνους και κήπους και πολλά παιδιά. Οι γιαγιάδες έψηναν ψωμί και λαγάνες και γλυκά. Γλυκά... πόσα είδη! Σοκολάτες, γλειφιτζούρια, καραμέλες, παστέλια, τούρτες, τάρτες και άλλα πολλά. Αχ, πόσο του άρεσαν!

Ένα φως τον τάραξε και η μητέρα ήρθε να τον ξυπνήσει για να πάει στο σχολείο. Πόσο λίγο κρατάνε τα όνειρα!

Διαβάζω διαγώνια-Γρήγορη ματιά:

Το θέμα του κειμένου ήταν _____

Υποθέτω:

Μπορεί το παιδί _____

Βρισκόταν _____

Ξύπνησε γιατί _____

Συνδέω:

Εσύ στα όνειρά σου τι βλέπεις;

_____

Συνοψίζω:

Πρώτα: _____

Μετά: _____

Τελικά: _____

Εύρεση λεξιλογίου

ΤΟ ΔΙΛΗΜΜΑ ΤΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΥ

Ήταν πρώτη του μήνα κι η δουλειά του ταχυδρόμου ήταν δύσκολη. Έπρεπε να μοιράσει στους ηλικιωμένους τις συντάξεις τους. Όλο το πρωί έδινε χρήματα, αλλά τώρα μέτρησε τα χρήματα που του είχαν απομείνει, σταμάτησε στη μέση της διασταύρωσης και βάλθηκε να σκέφτεται. Αν έστριβε αριστερά, θα πήγαινε σε ένα χωριό όπου τα χρήματα θα έφταναν ίσα ίσα για όλους τους συνταξιούχους, αλλά σ' εκείνο το χωριό οι άνθρωποι ήταν περίεργοι. Αν έστριβε δεξιά, θα πήγαινε σε ένα χωριό όπου τα χρήματα θα έφταναν για τους μισούς μονάχα, αλλά σ' εκείνο το χωριό οι άνθρωποι ήταν καλοί. Έτσι κι αλλιώς την επόμενη μέρα θα πήγαινε σε αυτούς που δε θα επέλεγε σήμερα. Έκλεισε τα μάτια, αποφάσισε κι έστριψε...

1) Καταγραφή άγνωστων λέξεων.

π.χ.

συντάξεις:	
απομένει:	
βάλθηκε:	
συνταξιούχος:	

2) Βρες νύξεις-πληροφορίες που σε βοηθούν να καταλάβεις τι σημαίνει.

3) Διαβάζεις το κείμενο με τη σημασία των λέξεων.

Στρατηγική: Ενεργοποίηση Προηγούμενης Γνώσης

ΤΑ ΦΤΕΡΑ ΤΟΥ ΠΟΥΛΙΟΥ

Ήταν η πρώτη της φορά στο ζωολογικό κήπο και είχε ενθουσιαστεί με την ιδέα ότι όλα τα ζώα έδειχναν μεγαλύτερα από κοντά. Η ξενάγηση πήρε αρκετή ώρα γιατί υπήρχαν πολλά ζώα που ήθελαν να δουν και είχαν κουραστεί, αλλά το κοριτσάκι παρακάλεσε τη μαμά του να πάνε άλλη μια φορά να δουν την καμηλοπάρδαλη. Βρήκαν την καμηλοπάρδαλη και το κοριτσάκι σήκωσε ψηλά το κεφάλι του για να δει πόσο μακρύ λαιμό είχε το ζώο. Και τότε το είδε. Ψηλά στον ουρανό πετούσε ένα πολύ μεγάλο πουλί. Μεγαλύτερο απ' όλα όσα είχε δει εκεί μέσα. Τα φτερά του ήταν τεράστια και τα κρατούσε σταθερά πετώντας. Πόσο ήθελε να έχει κι εκείνη φτερά και να πετάει.

1) Βλέπεις τον τίτλο, γράφεις-προβλέπεις.

Τίτλος: _____

Πρόβλεψη: _____

2) Βασικές έννοιες:

Πρόσωπα	Χρόνος	Τόπος

3) Κεντρική Ιδέα: _____

Τεχνική Αυτοερωτήσεων

4) Φτιάξε ερωτήσεις για το κείμενο που διάβασες.

α) _____

_____

β) _____

_____

γ) _____

_____

5) Μπορείς να δώσεις απαντήσεις στις δικές σου ερωτήσεις;

α) _____

_____

β) _____

_____

γ) _____

_____

Κατανόηση Εκφωνήσεων

ΤΟ ΧΑΜΕΝΟ ΙΓΚΟΥΑΝΑ

Τα παιδιά μπήκαν στο σπίτι κι έτρεξαν να χαιρετήσουν το ιγκουάνα τους στην ειδική του γυάλα. Έπρεπε να έχει συγκεκριμένη θερμοκρασία για να ζήσει, αλλά τώρα ήταν καλοκαίρι οπότε έκανε γενικά ζέστη και το έβγαζαν καμιά φορά από εκεί για να περπατήσει λίγο στα χέρια τους. Το ιγκουάνα όμως δεν ήταν στη γυάλα. Άρχισαν να ψάχνουν όλα τα δωμάτια, κάτω από τα έπιπλα, μέσα στις ντουλάπες, στον νεροχύτη, στον νιπτήρα, πίσω από τις πόρτες ακόμη και μέσα στα σκεπάσματά τους με απόλυτη προσοχή για να μην το τρομάξουν και φύγει. Δεν το βρήκαν πουθενά κι επέστρεψαν στο σαλόνι. Μια σκιά με μεγάλη ουρά διαγραφόταν στην εξωτερική πλευρά της κουρτίνας. Το βρήκαν!

Υπογράμμισε
τα πρόσωπα

Συμπέρανε
την
κρυψώνα του

Σύγκρινε τη ζωή
του ιγκουάνα
στο σπίτι και
τη ζωή στο
φυσικό περι-
βάλλον

Πες
με δικά σου
λόγια την
ιστορία

Κύκλωσε 3
ρήματα

Δικαιολόγησε
γιατί ανησύ-
χησαν και
άρχισαν να το
ψάχνουν

- 1) Διαλέγεις.
- 2) Συμπληρώνεις την εκφώνηση.
- 3) Απαντάς.

Συμπλήρωση εκφωνήσεων

Η ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΑΙ ΤΟ ΡΟΛΟΙ

Η Κατερίνα ένιωθε πολλή κούραση. Είχε ξυπνήσει, είχε παίξει με τις φίλες της, είχε διαβάσει το βιβλίο της, είχε ζωγραφίσει πολλές ζωγραφιές, είχε ακούσει μουσική, είχε λύσει σταυρόλεξα και μόλις είχε τελειώσει το φαγητό της και είχε ξαπλώσει στο κρεβάτι της. Ήθελε τόσο πολύ να κοιμηθεί. Κοίταξε το ρολόι στον τοίχο και η ώρα ήταν 14:30 κι έκλεισε τα μάτια της για να τα ξεκουράσει. Μετά από πολλή ώρα ύπνο η Κατερίνα ξύπνησε και κοίταξε πάλι το ρολόι. Οι δείκτες είχαν μετακινηθεί μόνο 5 λεπτά. Μα δεν ήταν δυνατόν! Αφού είχε κοιμηθεί πολύ. Σηκώθηκε, έπιασε το ρολόι και διαπίστωσε ότι η μπαταρία είχε φύγει από τη θέση της. Την πίεσε πάλι μέσα κι έτρεξε στην κουζίνα για να δει τι ώρα είναι, ώστε να ρυθμίσει το ρολόι.

1) Συμπλήρωσε τις εκφωνήσεις κι έπειτα απάντησε στις ερωτήσεις.

- ---

- ---

- ---

- ---

- ---

- ---

Προβλέψεις

ΤΟ ΧΑΜΕΝΟ ΙΓΚΟΥΑΝΑ

Τα παιδιά μπήκαν στο σπίτι κι έτρεξαν να χαιρετήσουν το ιγκουάνα τους στην ειδική του γυάλα. Έπρεπε να έχει συγκεκριμένη θερμοκρασία για να ζήσει, αλλά τώρα ήταν καλοκαίρι οπότε έκανε γενικά ζέστη και το έβγαζαν καμιά φορά από εκεί για να περπατήσει λίγο στα χέρια τους. Το ιγκουάνα όμως δεν ήταν στη γυάλα. Άρχισαν να ψάχνουν όλα τα δωμάτια, κάτω από τα έπιπλα, μέσα στις ντουλάπες, στον νεροχύτη, στον νιπτήρα, πίσω από τις πόρτες ακόμη και μέσα στα σκεπάσματά τους με απόλυτη προσοχή για να μην το τρομάξουν και φύγει. Δεν το βρήκαν πουθενά κι επέστρεψαν στο σαλόνι. Μια σκιά με μεγάλη ουρά διαγραφόταν στην εξωτερική πλευρά της κουρτίνας. Το βρήκαν!

1) Συμπλήρωση πρότασης:

Ο τίτλος δείχνει ότι _____

2) Φτιάξε τρεις ερωτήσεις για το κείμενο και αφού το διαβάσεις, απάντησέ τες.

Ερωτήσεις:

- _____
- _____
- _____

Απαντήσεις:

- _____
- _____
- _____

3) Επισκόπηση κειμένου.

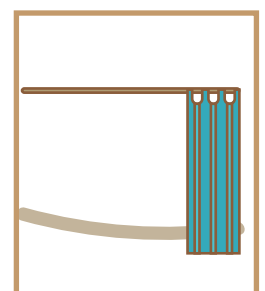
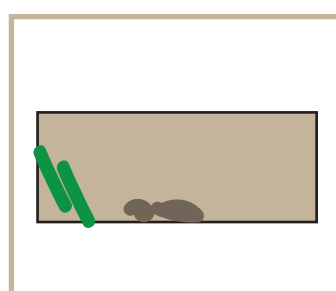
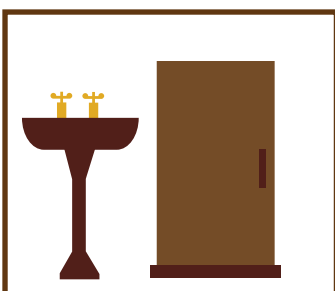
Τι σημαίνει η λέξη «διαγραφόταν»; _____

- Εικονογράφηση
- Αντιστοίχιση ερώτησης-εικόνας
- Διαβάξεις, βρίσκεις και αντιστοιχίζεις

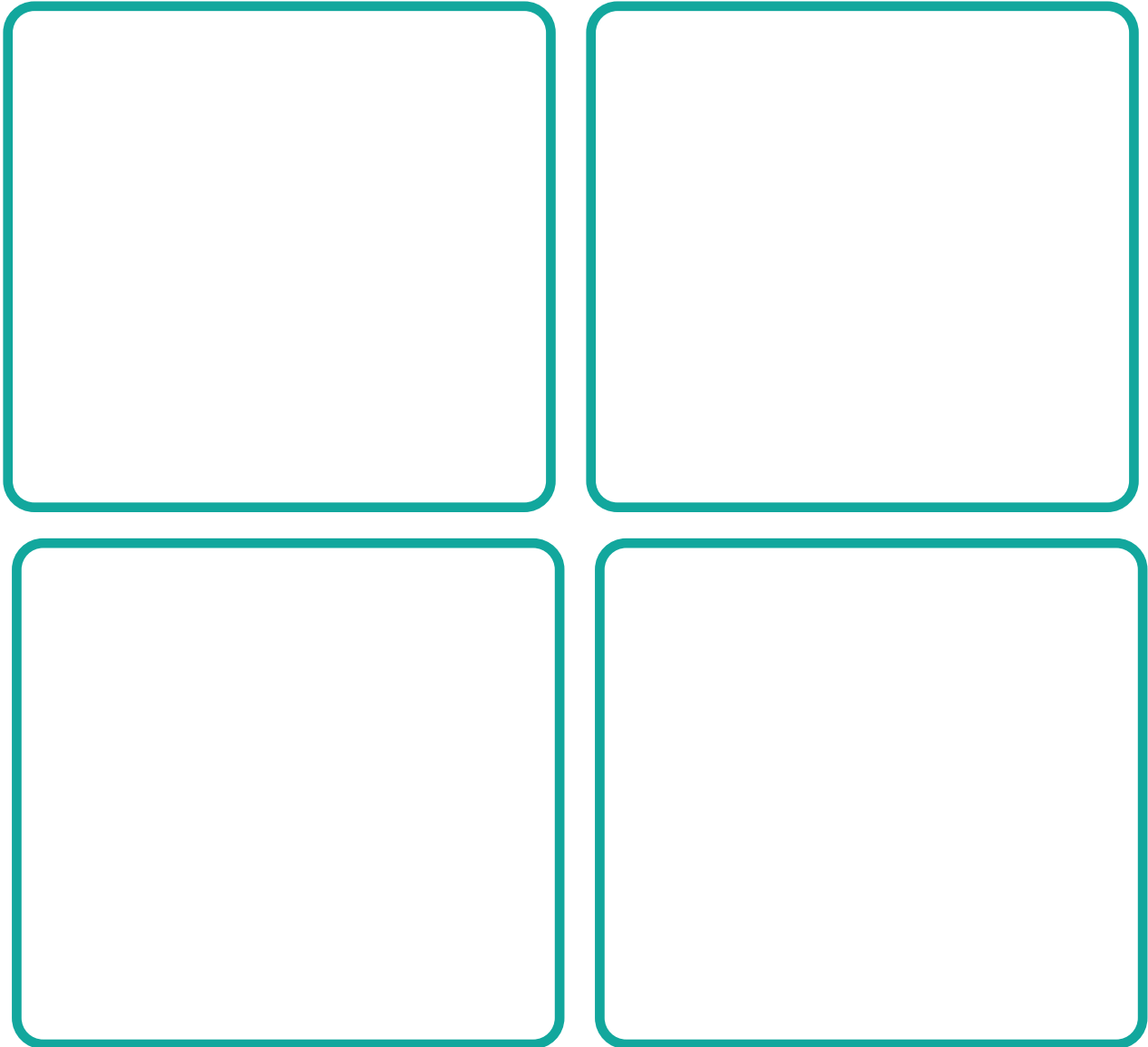
ΤΟ ΧΑΜΕΝΟ ΙΓΚΟΥΑΝΑ

Τα παιδιά μπήκαν στο σπίτι κι έτρεξαν να χαιρετήσουν το ιγκουάνα τους στην ειδική του γυάλα. Έπρεπε να έχει συγκεκριμένη θερμοκρασία για να ζήσει, αλλά τώρα ήταν καλοκαίρι οπότε έκανε ζέστη και το έβγαζαν καμιά φορά από εκεί για να περπατήσει λίγο στα χέρια τους. Το ιγκουάνα όμως δεν ήταν στη γυάλα. Άρχισαν να ψάχνουν όλα τα δωμάτια, κάτω από τα έπιπλα, μέσα στις ντουλάπες, στον νεροχύτη, στον νιπτήρα, πίσω από τις πόρτες ακόμη και μέσα στα σκεπάσματά τους με απόλυτη προσοχή για να μην το τρομάξουν και φύγει. Δεν το βρήκαν πουθενά κι επέστρεψαν στο σαλόνι. Μια σκιά με μεγάλη ουρά διαγραφόταν στην εξωτερική πλευρά της κουρτίνας. Το βρήκαν;

- 1) Ποιοι μπήκαν μέσα στο σπίτι;
- 2) Πού ψάχνουν να το βρουν;
- 3) Πώς συνειδητοποιούν ότι λείπει;
- 4) Πού βρισκόταν τελικά το ιγκουάνα;

5) Ζωγραφίζεις τις σκηνές του κειμένου που σε εντυπωσίασαν περισσότερο.

Four empty rounded square boxes with a teal border, arranged in a 2x2 grid, intended for drawing scenes from the text.

Περιγράφεις με λίγα λόγια!

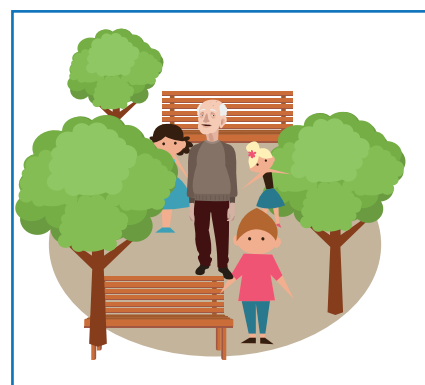
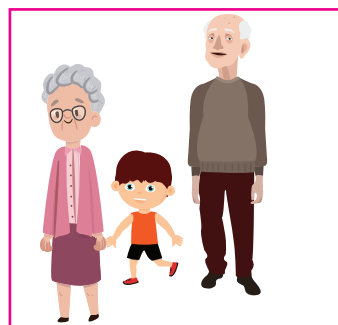

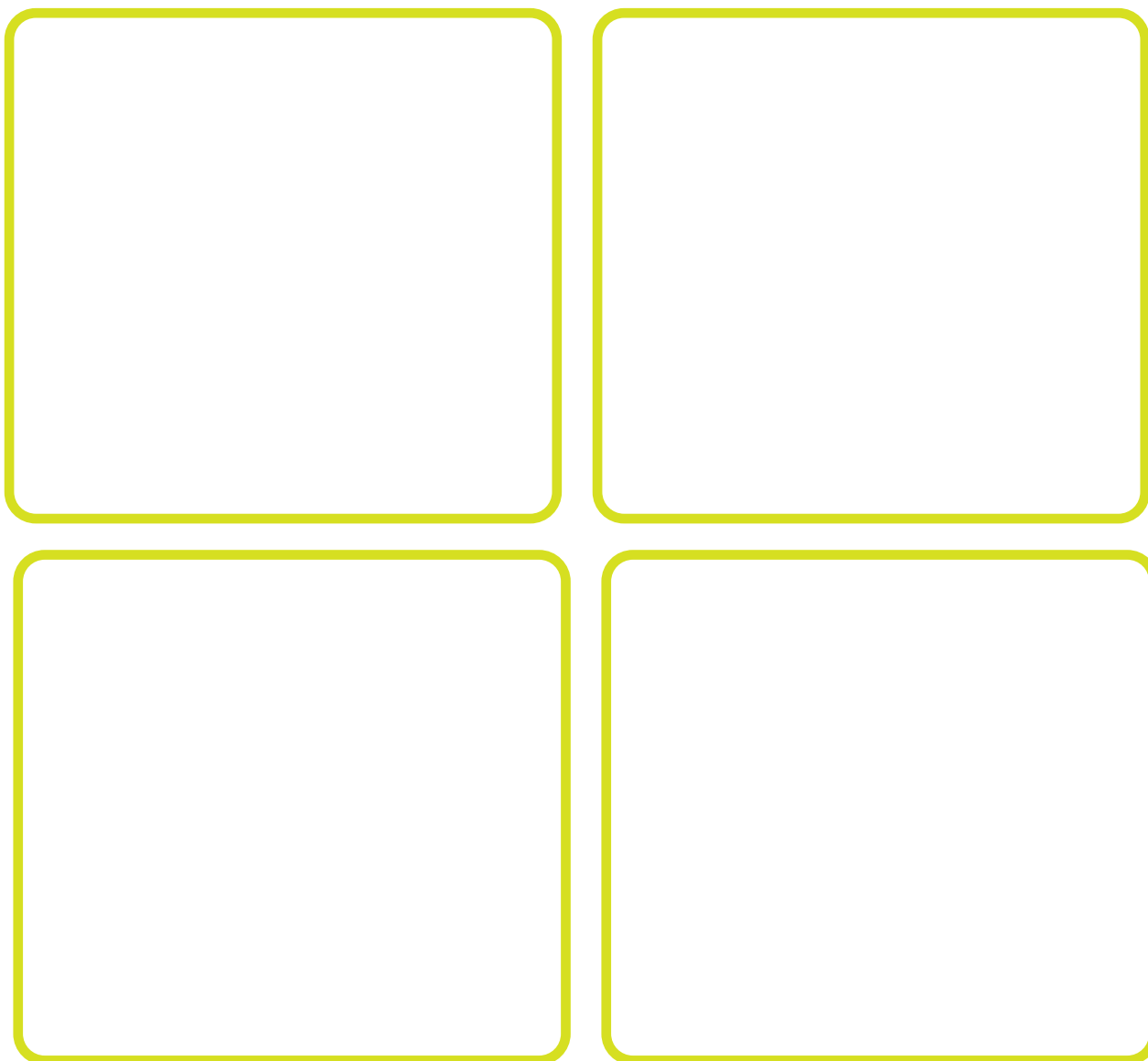
Η ΑΓΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ

Είχε φτάσει η μέρα που θα γινόταν το πανηγύρι. Ο Πέτρος μετρούσε τις μέρες απ' όταν είχαν πάει στο σπίτι του παππού και της γιαγιάς. Επιτέλους η ώρα έφτασε. Ήξερε ακριβώς πώς θα κυλούσε όλη η μέρα και ανυπομονούσε. Όταν θα έφευγε από την εκκλησία με τη γιαγιά, θα πήγαιναν στο καφενείο και μαζί με τον παππού θα πήγαιναν να γράψουν το όνομά τους στο τραπέζι που θα κάθονταν το βράδυ. Το απόγευμα θα περνούσε μέσα στην αγωνία και το βράδυ θα έτρωγαν σουβλάκια και κοτόπουλα και όλα τα καλά. Το πανηγύρι θα τελείωνε μόνο όταν ο παππούς θα χόρευε το αγαπημένο του ζεϊμπέκικο, όπως κάθε χρόνο. Τι ωραίες οι συνήθειες!

- 1) Ποια μέρα είχε φτάσει;
- 2) Πού θα πήγαινε ο Πέτρος μετά την εκκλησία;
- 3) Πώς θα περνούσε το απόγευμα;
- 4) Πότε θα τελείωνε το πανηγύρι;

5) Ζωγραφίζεις τις σκηνές του κειμένου που σε εντυπωσίασαν περισσότερο.

Four empty rounded rectangular boxes with a yellow border, arranged in a 2x2 grid, intended for drawing scenes from the text.

Περιγράφεις με λίγα λόγια!

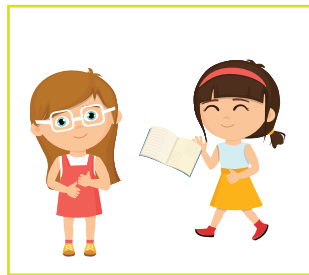
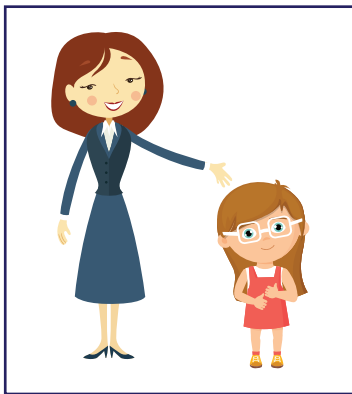

Η ΣΟΦΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ

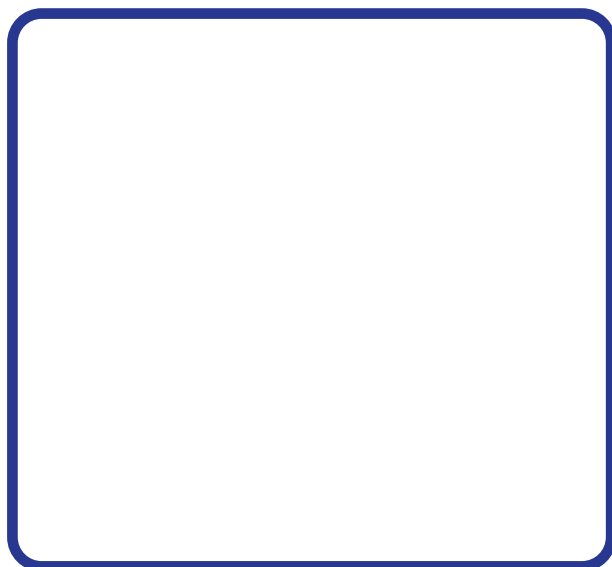
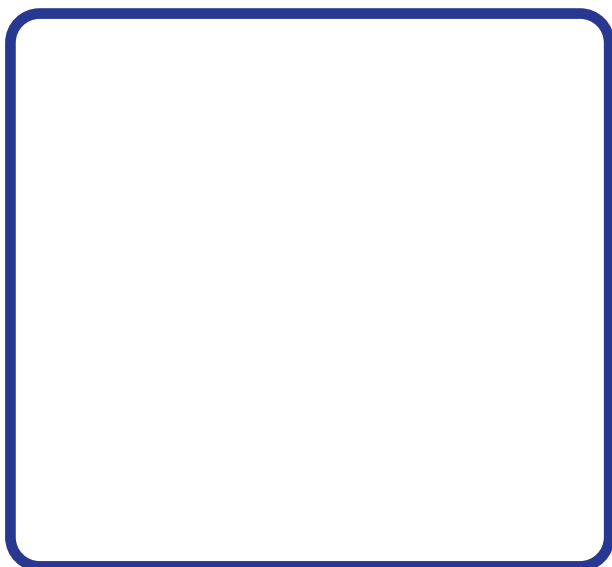
Η Σοφία ήταν βιβλιοφάγος. Τα βιβλία που είχε διαβάσει ήταν πάρα πολλά. Οι γονείς της την πείραζαν συχνά και της έλεγαν πως σε λίγο θα έφευγαν από το σπίτι επειδή τα βιβλία θα το είχαν καταλάβει. Η δική της βιβλιοθήκη είχε γεμίσει από καιρό και τα βιβλία της είχαν γίνει στοίβες γύρω από το κρεβάτι της. Επειδή, όμως τελευταία, δεν είχε βρει κάποιο ωραίο βιβλίο να αγοράσει, δανείστηκε ένα βιβλίο από μια φίλη της. Η φίλη της διάβαζε κι αυτή πολύ και πρόσεχε ιδιαίτερα τα βιβλία της. Η Σοφία ξάπλωσε στο κρεβάτι της και ξεκίνησε να διαβάζει το βιβλίο. Μετά από λίγο, δίψασε και τέντωσε το χέρι της να πιάσει το ποτήρι με το νερό που είχε στο κομοδίνο. Όμως με κάποιο απροσδιόριστο τρόπο, το ποτήρι χύθηκε πάνω της και μούσκεψε το βιβλίο της φίλης της.

- 1) Πόσα ήταν τα βιβλία που είχε διαβάσει η Σοφία;
- 2) Τι της έλεγαν οι γονείς της;
- 3) Τι έκανε, αφού δεν είχε βρει κάποιο ωραίο βιβλίο;
- 4) Τι έγινε όταν η Σοφία δίψασε;

5) Ζωγραφίζεις τις σκηνές του κειμένου που σε εντυπωσίασαν περισσότερο.

Περιγράφεις με λίγα λόγια!

Ήταν μήνες τώρα που το καναρίνι ένωθε μόνο του. Ο συγκάτοικός του είχε πάει σε άλλο σπίτι και ήταν σε άλλο κλουβί. Είχε δει να τον παίρνουν και να χαμογελούν. Δεν μπορούσε να καταλάβει τη χαρά τους.

Το καναρίνι σταμάτησε να τρώει, να πίνει, να κελαηδάει. Οι άνθρωποι που έμεναν μαζί του ανησύχησαν και αποφάσισαν να το βγάλουν στο μπαλκόνι για να πάρει καθαρό αέρα.

Εκεί στο μπαλκόνι, άκουσε μια φωνή που ήταν γνωστή και στο απέναντι μπαλκόνι είδε τον φίλο του.

Από τότε δε σταμάτησε ποτέ ξανά να κελαηδάει!

1) Πώς ένωθε το καναρίνι;

---

2) Συμπλήρωσε Σωστό-Λάθος.

- Το καναρίνι σταμάτησε να τρώει, να πίνει, να κελαηδάει.
- Εκεί στο μπαλκόνι, άκουσε μια φωνή που ήταν άγνωστη και στο διπλανό μπαλκόνι είδε τον φίλο του.
- Ο συγκάτοικός του είχε πάει σε άλλο σπίτι και ήταν σε άλλο κλουβί.
- Ήταν χρόνια τώρα που το καναρίνι ένωθε μόνο του.

3) Τι θα έκανες αν ήσουν εσύ το καναρίνι;

ΤΟ ΠΕΡΙΕΡΓΟ ΦΩΣ

Ο Κώστας έσβησε το φως για να κοιμηθεί.

Εκεί που νόμιζε πως ήταν σκοτάδι, ένιωσε ένα περίεργο φως να έρχεται στα μάτια του. Έψαξε το δωμάτιο για να δει από πού ερχόταν το φως. Στη γωνία υπήρχε ένα μεγάλο κουτί και είδε ότι είχε μια τρύπα απ' όπου ερχόταν το φως. Το άνοιξε κι έβγαλε άλλο ένα μικρότερο κουτί με τρύπα κι έπειτα άλλο ένα κι άλλο ένα κι άλλο ένα. Ανοίγοντας το τελευταίο ήταν φοβισμένος και ενθουσιασμένος για το τι θα έβρισκε.

Μια μικρή φοβισμένη, κρυωμένη και φωτεινή πυγολαμπίδα!

1) Τι σημαίνει η λέξη «πυγολαμπίδα»;

---

2) Κύκλωσε το σωστό.

Ένιωσε ένα περίεργο φως να έρχεται στα μάτια του και:

- α) Έψαξε το δωμάτιο για να δει από πού ερχόταν το φως.
- β) Καθόταν κάτω από τα σκεπάσματα για να μη βλέπει το φως.
- γ) Κοιμήθηκε ήσυχα χωρίς να τον ενοχλεί τίποτα.

3) Τι **δεν** ταιριάζει στο κείμενο;

- α) Ανοίγοντας το πρώτο ήταν φοβισμένος και ενθουσιασμένος για το τι θα έβρισκε.
- β) Στη γωνία υπήρχε ένα μεγάλο κουτί και είδε ότι είχε μια τρύπα απ' όπου ερχόταν το φως.
- γ) Ο Κώστας άναψε το φως για να κοιμηθεί.

4) Δώσε έναν άλλο τίτλο.

Ο ΦΥΛΑΚΑΣ

Το μουσείο είχε κλείσει από το απόγευμα. Ήταν βράδυ πια και ο φύλακας φοβόταν το σκοτάδι. Νόμιζε ότι τα εκθέματα θα ζωντάνευαν και θα τον τρώμαζαν. Δεν είχε παραδεχτεί στον διευθυντή ότι φοβόταν, αλλά τώρα καθόταν κουλουριασμένος πίσω από τις κάμερες.

1) Βρίσκεις και υπογραμμίζεις με ανάλογο χρώμα:

α) Ποιος είναι ο ήρωας;

β) Πού έγινε η ιστορία;

γ) Πότε έγινε η ιστορία;

2) Τι σημαίνει η λέξη «νόμιζε»; Βρες – κύκλωσε – εξήγησε.
Δημιούργησε πρόταση με τη λέξη.

---

3) Τι δεν ταιριάζει στο κείμενο;

α) Το μουσείο είχε κλείσει το απόγευμα.

β) Ήταν πρωί και ο φύλακας φοβόταν το φως.

γ) Καθόταν κουλουριασμένος πίσω από τις κάμερες.

4) Αντικατάσταση σε πρόταση:

_____ ότι τα εκθέματα θα ζωντάνευαν.

5) Διάλεξε έναν κατάλληλο τίτλο:

α) Το μουσείο

β) Ο φοβιτσιάρης

γ) Ο άλλος φύλακας

Ο ΗΧΟΣ ΤΗΣ ΚΑΜΠΑΝΑΣ

Το μικρό κοριτσάκι άκουσε την καμπάνα, απόγευμα Σαββάτου κι αναρωτήθηκε τι να σήμαινε αυτός ο ήχος. Γιορτή δεν ήταν γιατί θα χτυπούσε το πρωί. Κηδεία δεν ήταν γιατί ο ήχος θα ήταν λυπητερός. Τι να ήταν άραγε αυτός ο απογευματινός ήχος;

1) Ποιος; _____

2) Πότε; _____

3) Τι έκανε; _____

4) Ποιες υποθέσεις έκανε το κορίτσι; Βάλε με τη σειρά:

α) _____

β) _____

5) Τι σημαίνει «αναρωτήθηκε»; Βρες – κύκλωσε – εξήγησε.

Δημιούργησε πρόταση με αυτό.

_____
_____

6) Αντικατάσταση με ισοδύναμη φράση:

• Αναρωτήθηκε τι σήμαινε αυτός ο ήχος.

_____ τι να σήμαινε ο ήχος.

ΤΑ ΦΤΕΡΑ ΤΟΥ ΠΟΥΛΙΟΥ

Ήταν η πρώτη της φορά στον ζωολογικό κήπο και είχε ενθουσιαστεί με την ιδέα ότι όλα τα ζώα έδειχναν μεγαλύτερα από κοντά. Η ξενάγηση πήρε αρκετή ώρα γιατί υπήρχαν πολλά ζώα που ήθελαν να δουν και είχαν κουραστεί, αλλά το κοριτσάκι παρακάλεσε τη μαμά του να πάνε άλλη μια φορά να δουν την καμηλοπάρδαλη. Βρήκαν την καμηλοπάρδαλη και το κοριτσάκι σήκωσε ψηλά το κεφάλι του για να δει πόσο μακρύ λαιμό είχε το ζώο. Και τότε το είδε. Ψηλά στον ουρανό πετούσε ένα πολύ μεγάλο πουλί. Μεγαλύτερο απ' όλα όσα είχε δει εκεί μέσα. Τα φτερά του ήταν τεράστια και τα κρατούσε σταθερά πετώντας. Πόσο ήθελε να έχει κι εκείνη φτερά και να πετάει.

1) Πού βρισκόταν το παιδάκι;

α) πάρκο

β) ζωολογικό κήπο

2) Τι ήθελε να ξαναδεί το κοριτσάκι;

α) σκύλο

β) πουλί

γ) καμηλοπάρδαλη

3) Γιατί το κοριτσάκι ήθελε κι εκείνο φτερά;

---

4) Από πού συμπεραίνεις ότι στο κορίτσι άρεσε ο ζωολογικός κήπος;

---

5) Διάλεξε έναν κατάλληλο τίτλο:

- α) Ο ζωολογικός κήπος
- β) Το μαγεμένο κορίτσι
- γ) Τα όνειρα για τα ζώα

6) Τι **δεν** ταιριάζει στο κείμενο;

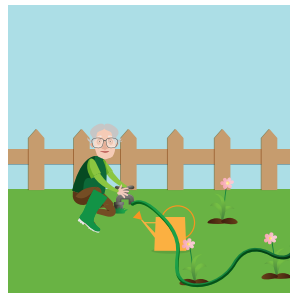
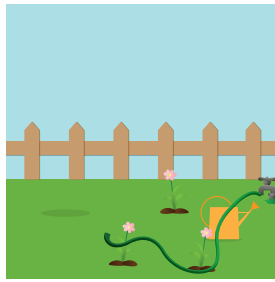
- α) Το κοριτσάκι σήκωσε ψηλά το κεφάλι για να δει το λαιμό.
- β) Το κοριτσάκι ήθελε να γίνει καμηλοπάρδαλη.
- γ) Το κοριτσάκι ήθελε να έχει φτερά και να πετάει.

Σειροθέτηση ιστορίας

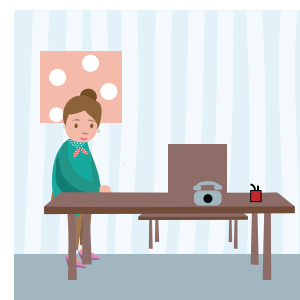
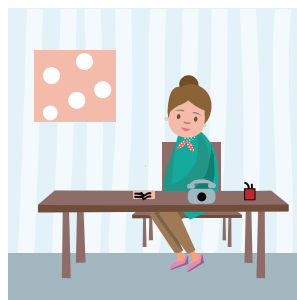
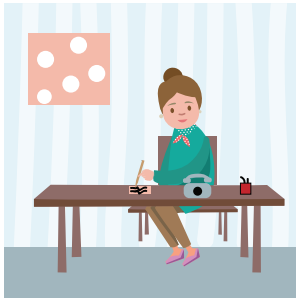
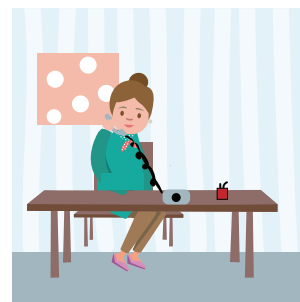
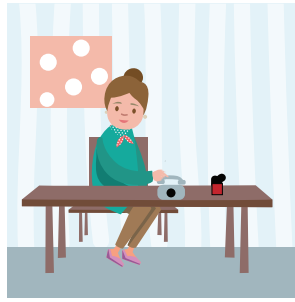
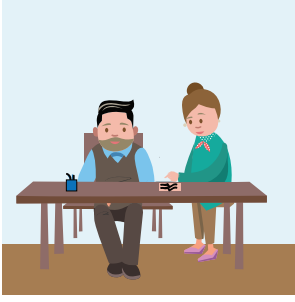
1) Προτάσεις σε τυχαία σειρά που πρέπει να τοποθετηθούν με βάση την ιστορία των εικόνων.

- Η μαμά βρήκε το χαμένο παιδί της.
- Η πωλήτρια φώναξε τη μαμά του μεγάλωφωνα.
- Η μαμά βγήκε από μαγαζί για ψώνια με τον γιο της.
- Το παιδί εντυπωσιάστηκε από τα παιχνίδια.
- Το παιδί πήγε ξανά στα παιχνίδια.
- Το παιδί χάθηκε και ζήτησε βοήθεια από την πωλήτρια.

- Άνοιξα την πόρτα και βγήκα έξω τρέχοντας για να προλάβω το φαρμακείο.
- Βρήκα τα κλειδιά στην τσάντα και μπήκα στο σπίτι.
- Η αδερφή μου μού είπε ότι δεν ένιωθε καλά.
- Βρήκα την αδερφή μου ξάπλα στο κρεβάτι.
- Μου ζήτησε να πάω στο φαρμακείο.

- Κατέβηκα πάλι τη σκάλα κρατώντας τα κλειδιά.
- Πήγα στο αυτοκίνητο, αλλά δεν είχα κλειδιά.
- Κατέβηκα τη σκάλα και πήγα προς το αυτοκίνητο.
- Ανέβηκα τη σκάλα για να βρω τα κλειδιά.
- Μπήκα στο σπίτι και βρήκα τα κλειδιά.
- Μπήκα στο αυτοκίνητο.

- Η γιαγιά πήγε στον κήπο.
- Η γιαγιά έφυγε από τον κήπο.
- Η γιαγιά άνοιξε τη βρύση.
- Η γιαγιά πότισε τα λουλούδια.
- Η γιαγιά έκλεισε τη βρύση.

Η γραμματέας πήγε στο γραφείο του διευθυντή να τον ενημερώσει για το τηλεφώνημα.

Η γραμματέας έκλεισε το τηλέφωνο.

Η γραμματέας σήκωσε το τηλέφωνο.

Η γραμματέας σημείωσε αυτό που της είπαν στο τηλέφωνο.

Η γραμματέας έκατσε στο γραφείο της.

Η γραμματέας σηκώθηκε από το γραφείο της.

Το κορίτσι άνοιξε την ομπρέλα.

Το κορίτσι περπατούσε στον δρόμο αμέριμνο.

Άρχισε να βρέχει.

Το κορίτσι έκλεισε την ομπρέλα.

Σταμάτησε να βρέχει.

Χρονική ακολουθία

Βάλε τις προτάσεις στη σωστή σειρά.

	Τα παιδιά τηλεφωνούν στην πυροσβεστική.
	Οι πυροσβέστες σβήνουν τη φωτιά.
	Ο πυροσβέστης σηκώνει το τηλέφωνο.
	Τα παιδιά κοιτούν τη φωτιά στο απέναντι σπίτι.
	Οι πυροσβέστες συγχαίρουν τα παιδιά.

Εσύ τι θα έκανες στη θέση των παιδιών;

Βάλε τίτλο στην ιστορία.

ΤΟ ΣΕΝΤΟΥΚΙ ΤΟΥ ΠΑΠΠΟΥ

Ο Άγγελος φοβόταν πάντα ν' ανέβει μόνος του στο πατάρι. Όμως, εκείνη τη μέρα ένιωθε διαφορετικά. Το προηγούμενο βράδυ ο παππούς τού είχε πει ένα μυστικό. Του είχε εκμυστηρευτεί ότι πάνω στο πατάρι, είχε κρύψει ένα σεντούκι με θησαυρούς απ' όταν ήταν νέος. Του είχε πει, επίσης, ότι αυτοί οι θησαυροί είχαν σημασία μόνο για τον ίδιο και κανείς δεν μπορούσε να καταλάβει τον λόγο για τον οποίο τους κρατούσε. Αλλά πέρα από τη λέξη θησαυρός ο Άγγελος δεν είχε ακούσει τίποτε άλλο και το μόνο που σκεφτόταν ήταν πως έπρεπε να ανέβει μόνος του στο πατάρι για να βρει εκείνο το σεντούκι. Πήρε βαθιά ανάσα κι ανέβηκε τη σκάλα.

1) Πώς κατανοώ τα κείμενα;

Σε μια ιστορία θέλουμε να ξέρουμε:

α) το πρόσωπο

β) τον χρόνο

γ) τον τόπο

δ) τι έκανε ο ήρωας

ε) πώς τελείωσε η ιστορία

Ο χάρτης του κειμένου μου

Οι χαρακτήρες του κειμένου:

Θέμα: Τόπος-χρόνος:

Το πρόβλημα:

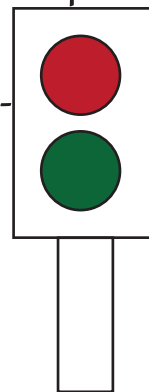
Ο στόχος:

Δράση:

Αποτέλεσμα:

ΤΟ ΚΟΚΚΙΝΟ ΦΑΝΑΡΙ

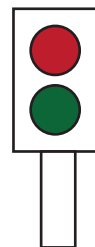
Ο οδηγός είδε έγκαιρα το φανάρι που έγινε κόκκινο και σταμάτησε το αυτοκίνητο ομαλά πριν τη διάβαση των πεζών. Κοίταξε από συνήθεια τον καθρέφτη πίσω του και με έκπληξη είδε ότι κανένα αυτοκίνητο δεν ήταν πίσω του. Ίσως να ήταν νωρίς για κίνηση ακόμη. Τα αυτοκίνητα που είχαν τώρα πράσινο φανάρι τελείωσαν την πορεία τους κι ο οδηγός ετοιμάστηκε να ξεκινήσει, γιατί ήταν η σειρά του, το φανάρι θα άναβε πράσινο από στιγμή σε στιγμή. Πέρασαν κάποια δευτερόλεπτα αναμονής... μάλλον περισσότερα απ' όσα έπρεπε. Ο οδηγός έπιασε την κίνηση με το μάτι του και είδε ότι στο άλλο ρεύμα είχαν πάλι πράσινο και τα αυτοκίνητα προχωρούσαν. Αναστέναξε βαριά και περίμενε για καλύτερη τύχη μόλις άναβε κόκκινο σ' εκείνους.

1) Συμπλήρωσε για κάθε χρώμα τις αντίστοιχες ενέργειες του ήρωα.

Ο Οδηγός είδε _____.

Περίμενε _____,

Όμως _____.

Στρατηγική ΑΕΚ

- A** (Ανάγνωση)
- E** (Ερεύνησε υποθέσεις)
- K** (Κατάγραψε με λίγα λόγια)

Η ΑΓΝΩΣΤΗ ΦΩΝΗ

Το μικρό αγόρι ήταν φοβισμένο γιατί το σκοτάδι είχε αρχίσει να πέφτει βαρύ γύρω του. Κανονικά δε θα έπρεπε να φοβάται. Η αδερφή του κοιμόταν στο διπλανό κρεβάτι και οι γονείς του στο διπλανό δωμάτιο. Όμως, δεν μπορούσε να κοιμηθεί γιατί άκουγε κάτι και δεν μπορούσε να προσδιορίσει τι είναι. Ακουγόταν σαν ψίθυρος, σαν χαμηλή φωνή. Ευχόταν να μην ακουστεί πιο δυνατά γιατί τότε σίγουρα θα πεταγόταν επάνω και θα έτρεχε στο δωμάτιο των γονιών του. Παρά τις σκέψεις του, η φωνή συνέχιζε να ακούγεται σιγανά και σταθερά. Αποφάσισε πως ήταν ώρα να το παίξει γενναίος και να πάει να βρει τη φωνή. Έσπρωξε τα σκεπάσματά του, φόρεσε τις παντόφλες του γιατί κρύωναν τα πόδια του και άνοιξε δειλά την πόρτα του δωματίου. Η φωνή δυνάμωσε λίγο. Αφουγκράστηκε και κατάλαβε ότι ερχόταν από το σαλόνι. Προσπέρασε το δωμάτιο των γονιών του και περπάτησε στις μύτες των ποδιών του μέχρι το σαλόνι. Αφού στάθηκε πίσω από τον τοίχο αρκετή ώρα σκεπτόμενος τι μπορεί να αντικρίσει, ξεφύσηξε λίγο φόβο και μπήκε στο σαλόνι. Γέλασε με τον εαυτό του, έκλεισε την τηλεόραση που είχε μείνει ανοιχτή και επέστρεψε στο δωμάτιο χωρίς τη φωνή.

Μοντελοποίηση

A με πρόθεση:

- Ποιος; _____
- Πού; _____

- Πότε; _____
- Τι έκανε: Πρώτα; _____
Μετά; _____
Τέλος; _____

E:

Από πού ερχόταν η φωνή; _____
Εσύ τι θα έκανες; _____

K:

Με τρεις προτάσεις την ιστορία πες με συντομία:

- _____
_____
- _____
_____
- _____
_____

Διαφοροποίηση Στρατηγικής ΑΕΚ

A	(Ανάγνωση)
E	(Ερμηνεία)
K	(Καταγραφή)

Ο ΛΑΓΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΑΥΓΑ

- Ήρθε το Πάσχα! Ξυπνήστε! φώναξε ο λαγός χαρούμενος.
- Και γιατί να ξυπνήσουμε; ρώτησε ένα σκιουράκι που κοιμόταν ακόμη.
- Μα γιατί ήρθε το Πάσχα, πρέπει να μοιράσουμε τα αυγά! απάντησε ευτυχισμένος ο λαγός, που περίμενε όλες τις μέρες του χρόνου να περάσουν για να έχει την ευκαιρία να ζήσει αυτή τη μέρα.
- Αμάν, Λαγέ! Κάθε χρόνο τα ίδια! Το ξέρεις ότι μόνο εσύ μοιράζεις αυγά! Εμείς οι υπόλοιποι δεν έχουμε τις ίδιες υποχρεώσεις, είτε ένα νυσταγμένο χελιδόνι.
- Θα ξυπνήσετε όλοι. Πρέπει να με βοηθήσετε! Σκίουρε πιάσε τα αυγά από τη φωλιά μου. Χελιδόνι, έλα να βοηθήσεις να βάλω το καλάθι μου. Όλοι μαζί θα τα καταφέρουμε πιο γρήγορα.

Ανάγνωση:

Διαβάζεις δύο φορές. Σημειώνεις άγνωστες λέξεις.

Ερμηνεία:

Γιατί ο λαγός ήταν χαρούμενος;

Από πού συμπεραίνεις ότι όλοι μαζί θα τα καταφέρουν καλύτερα;

Καταγραφή:

Ποιος; _____

Πού; _____

Πότε; _____

Τι έκανε: Πρώτα; _____

Μετά; _____

Στο τέλος; _____

Στρατηγική: Οπτικο – Χωρικός Οργανωτής

Ο ΕΠΙΤΑΦΙΟΣ

Κρατώντας τη μαμά του από το χέρι, μπήκαν στην εκκλησία, φίλησαν όλες τις εικόνες κι ακόμη μία που ήταν ανάμεσα σε πολλά πολλά λουλούδια και κάθισαν στις καρέκλες τους. Άκουσαν όλη τη λειτουργία και βγήκαν έξω μαζί με τον κόσμο. Άρχισαν να περιφέρονται στους δρόμους του χωριού. Ο ένας πλάι στον άλλο, όλοι μαζί. Ο ιερέας προχωρούσε μπροστά μαζί με τα λουλούδια. Η μαμά του είχε πει ότι σήμερα θα έβλεπε τον επιτάφιο. Κοίταξε δεξιά, κοίταξε αριστερά, κοίταξε πίσω, κοίταξε μπροστά και τότε τον είδε. Άφησε το χέρι της μαμάς του και τον πλησίασε.

- Εσείς είστε ο επιτάφιος; ρώτησε.

Ο ψηλός κύριος έβαλε τα γέλια και απάντησε «Όχι!». Ο μικρός πήγε πίσω στη μαμά του χωρίς να καταλάβει τι είχε γίνει. Μα ήταν ο μόνος άγνωστος εκεί. Όλους τους άλλους τους ήξερε. Ήταν όλοι χωριανοί. Αν δεν ήταν αυτός ο επιτάφιος, τότε ποιος ήταν;

Πίνακας

Κεντρική Ιδέα:	
Ήρωας:	
Τόπος:	
Χρόνος:	
Συμπεριφορά:	
Αιτία:	
Αποτέλεσμα:	
Συμπέρασμα:	
Αναλογίες:	

Στρατηγική κατανόησης

ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Μεγάλο Σάββατο και η εκκλησία ήταν φωτεινότατη. Όλοι ήταν ντυμένοι με τα καλά τους και κρατούσαν τις λαμπάδες τους με προσμονή. Τα κοριτσάκια ήταν μαζεμένα και κοιτούσαν ποια φοράει το πιο όμορφο φόρεμα. Τα αγοράκια ήταν όλα μαζί και προσπαθούσαν να μη σπάσουν τις λαμπάδες τους πριν τις ανάψουν. Τα μεγαλύτερα παιδιά ήταν συγκεντρωμένα μπροστά στο ιερό, περιμένοντας να σβήσουν τα φώτα και να παλέψουν για το ποιος θα πάρει πρώτος το φως. Το έθιμο αυτό το έχουν όλα τα χωριά της υπαίθρου.

Τα φώτα έσβησαν και ο ιερέας βγήκε στην ωραία πύλη κρατώντας το κεριά του με το άγιο φως. Οι νεαροί έσκυψαν πάνω του παλεύοντας με τις λαμπάδες τους και ο πιο τυχερός πήρε το φως πρώτος. Έπειτα το μοίρασαν και στους υπόλοιπους στην εκκλησία και είχε έρθει η ώρα να πουν όλοι μαζί το: «Χριστός Ανέστη!».

Η σκάλα της κατανόησης

Εύρεση λεξιλογίου

Συνώνυμα

ΤΑ ΚΟΚΚΙΝΑ ΑΥΓΑ

Είχε έρθει η μέρα να βάψουν τα αυγά. Το κοριτσάκι είχε τόση χαρά! Κάθε χρόνο, διάλεγαν τα πιο μεγάλα αυγά, τα έπλεναν για να τα βάψει καλά η βαφή και τα στέγνωναν καλά. Στη συνέχεια τα έβαφαν κι εύχονταν να βάψουν σωστά, αλλά πάντοτε δυο-τρία έβγαιναν πιο ροζ από τα υπόλοιπα που έβγαιναν κόκκινα. Στο τέλος, τα έβαζαν στο όμορφο καλάθάκι τους και περίμεναν την Ανάσταση για να τα τσουγκρίσουν. Πόσο χαιρόταν όταν τα έσπαγε όλα και κέρδιζε!

Γράψε συνώνυμα των λέξεων που είναι υπογραμμισμένες:

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

Τα τετράγωνα της επιλογής

ΤΟ ΞΕΦΩΤΟ ΜΕ ΤΟΥΣ ΛΥΚΟΥΣ

Ο ταξιδιώτης είχε διασχίσει κι άλλες φορές δάση μεγαλύτερα από αυτό και ήξερε πως πρέπει να είναι υπομονετικός με τη φύση και προσεχτικός με τις παγίδες της. Το δάσος πέρα από τα καλά που είχε, έκρυβε και πολλούς κινδύνους γιατί οι λύκοι μπορούσαν να τον βλάψουν. Ο μοναχός τού είχε πει να προσέχει τα ξέφωτα. Ο κίνδυνος μεγάλωνε εκεί, γιατί θα ήταν εκτεθειμένος κι άνετα οι λύκοι θα μπορούσαν να τον εντοπίσουν και να του επιτεθούν. Τις νύχτες πλάγιαζε δίπλα στη φωτιά που άναβε για να είναι ζεστός και να κρατάει μακριά τα ζώα. Τα πρωινά περπατούσε όσο βαστούσαν τα πόδια του. Είχε αρχίσει να σκοτεινιάζει και πάλι και ο ταξιδιώτης κατάλαβε πως έπρεπε να ψάξει ένα μέρος για ν' ανάψει τη φωτιά του. Πέρασε την πυκνή βλάστηση που ήταν μπροστά του και... βρέθηκε σε ένα μαγεμένο ξέφωτο. Ένα ποταμάκι το διέσχισε και η βλάστηση ήταν χαμηλή. Εκείνη την ώρα, ο ήλιος έδυε και τα χρώματα που επικρατούσαν γύρω του ήταν πανέμορφα. Ο ταξιδιώτης έγειρε σε μια πέτρα κι έμεινε να χαζεύει το μεγαλείο της φύσης. Δεν κατάλαβε πώς πέρασε η ώρα ούτε ότι σκοτείνιασε για τα καλά μέχρι που άκουσε τους λύκους κι ανέβηκε βιαστικά στο πλησιέστερο δέντρο.

Επιλέγεις δύο από τα τέσσερα τετράγωνα και απαντάς στις ερωτήσεις τους.

Βρες την αιτία του φόβου του ταξιδιώτη.	Υπόθεσε τι θα έκανες στη θέση του ταξιδιώτη.	Δικαιολόγησε γιατί ο ταξιδιώτης ξεχάστηκε.	Συνόψισε το κείμενο.
---	--	--	----------------------

- _____
- _____

Σκανάρισμα ας κάνουμε στο λεπτό!

Ο ΦΟΒΟΣ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ο Κωνσταντίνος δεν ανυπομονούσε καθόλου για το ταξίδι του με το πλοίο. Κάθε χρόνο παρακαλούσε τους γονείς του να πάνε με αεροπλάνο, αλλά εκείνοι αρνούνταν πεισματικά, γιατί με το αεροπλάνο δε χαιρόσουν την καλοκαιρινή αύρα της θάλασσας. Αν το ταξίδι ήταν σαν το περσινό, στο οποίο ανακατευόταν συνεχώς και φοβόταν να βγει στο κατάστρωμα, γιατί τα κύματα του φαίνονταν τεράστια και ότι θα τον έπνιγαν, θα τους έλεγε ότι θα επέστρεφε μόνο με αεροπλάνο. Διαφορετικά θα έμενε στο νησί για τα υπόλοιπα χρόνια της ζωής του. Με αυτά που σκεφτόταν ούτε που κατάλαβε ότι έφτασαν στο λιμάνι. Είχε έρθει η στιγμή να αντιμετωπίσει πάλι τον φόβο του.

1) Τα κύρια σημεία είναι:

α. _____

β. _____

γ. _____

2) Αυτό: _____ είναι σημαντικό γιατί

_____.

3) Πάμε να βρούμε με βοηθό:

• Ποιος; (κοιτώ όνομα) _____

• Πού; (τόπο ψάχνω) _____

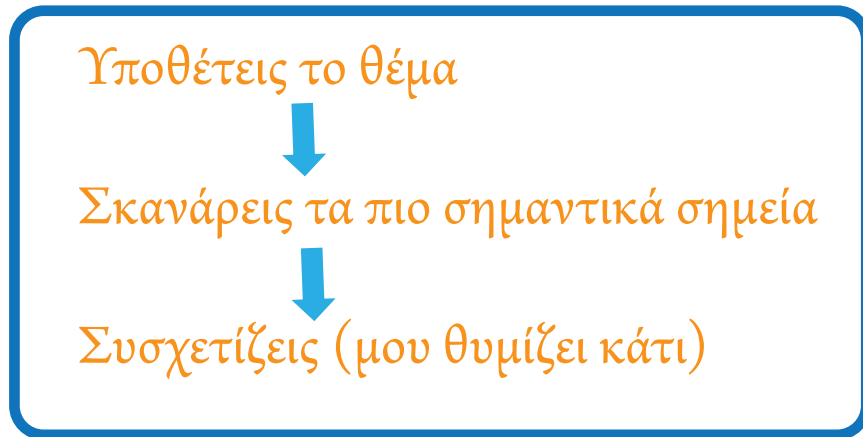
• Πότε; (ημερομηνία) _____

• Τι έγινε; (γεγονός) _____

• Γιατί; (ο λόγος, η αιτία) _____

Στρατηγική Υπόθεσης

ΤΟ ΚΑΨΙΜΟ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Η Κατερίνα ξύπνησε από τη μεσημεριανή σιέστα και ήταν έτοιμη να πάει στη θάλασσα και να βουτήξει στο νερό. Σηκώθηκε πρώτη απ' όλους κι άρχισε να βάζει αντηλιακό πάνω της για να είναι πανέτοιμη πριν τους υπόλοιπους. Σιγά σιγά ξύπνησαν και οι υπόλοιποι και μετά από λίγο έφυγαν για την παραλία. Η Κατερίνα και η αδερφή της βούτηξαν κατευθείαν στη θάλασσα. Μετά βγήκαν έξω κι είπαν να παίξουν το παιχνίδι των μεγάλων. Αυτό σήμαινε ότι θα ξάπλωναν στις ξαπλώστρες και θα ψήνονταν στον ήλιο μέχρι να γίνουν κατάμαυρες. Κάθε χρόνο η μία προσπαθούσε να μαυρίσει περισσότερο από την άλλη. Πέρυσι η Κατερίνα είχε χάσει, αλλά φέτος θα προσπαθούσε πολύ. Η μητέρα τους άδικα φώναζε να βάλουν αντηλιακό. Από τα πολλά, σηκώθηκε και τους έβαλε με το ζόρι. Όμως, δεν πρόλαβε. Η Κατερίνα είχε ήδη καεί στην πλάτη. Εκείνη την ώρα δεν το κατάλαβε, αλλά όταν πήγε σπίτι κι έκανε μπάνιο, η πλάτη άρχισε να την τσούζει. Κοίταξε τον καθρέφτη και είδε το κόκκινο δέρμα. Δυστυχώς, ήξερε πολύ καλά τι σήμαινε αυτό. Την επόμενη μέρα θα έτσουζε περισσότερο και πέτσες θα άρχιζαν να βγαίνουν. Η μητέρα δε θα την άφηνε να βγει στον ήλιο και η αδερφή της θα μαύριζε πάλι περισσότερο. Έπρεπε να είναι πιο προσεχτική την επόμενη φορά.

Υποθέτεις: _____

Σκανάρεις: 3Π, Τι έκανε;

_____

_____

Συσχετίζεις: _____

_____

Βρίσκω: Τι ταιριάζει και τι δεν ταιριάζει

Η ΑΓΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΝΗΓΥΡΙ

Είχε φτάσει η μέρα που θα γινόταν το πανηγύρι. Ο Πέτρος μετρούσε τις μέρες απ' όταν είχαν πάει στο σπίτι του παππού και της γιαγιάς. Επιτέλους η ώρα έφτασε. Ήξερε ακριβώς πώς θα κυλούσε όλη η μέρα και ανυπομονούσε. Όταν θα έφευγε από την εκκλησία με τη γιαγιά, θα πήγαιναν στο καφενείο και μαζί με τον παππού θα πήγαιναν να γράψουν το όνομά τους στο τραπέζι που θα κάθονταν το βράδυ. Το απόγευμα θα περνούσε μέσα στην αγωνία και το βράδυ θα έτρωγαν σουβλάκια και κοτόπουλα και όλα τα καλά. Το πανηγύρι θα τελείωνε μόνο όταν ο παππούς θα χόρευε το αγαπημένο του ζεϊμπέκικο, όπως κάθε χρόνο. Τι ωραίες οι συνήθειες!

Τι ταιριάζει στο κείμενο;

1. Το πανηγύρι θα άρχιζε όταν ο παππούς θα χόρευε το ζεϊμπέκικο που του αρέσει.
2. Μετά την εκκλησία θα πήγαιναν στο καφενείο.
3. Μαζί με τη γιαγιά θα έγραφαν το όνομα στο τραπέζι.

Τι ταιριάζει με το κείμενο;

1. Θέμα έχει έναν γάμο.
2. Το θέμα είναι μια κηδεία.
3. Το θέμα είναι ένα πανηγύρι.

Τι δεν ταιριάζει στο κείμενο;

1. Το παιδί ένιωθε λύπη.
2. Το παιδί ένιωθε αηδία.
3. Το παιδί ένιωθε αγωνία.

Τι δεν ταιριάζει με το κείμενο;

1. Γνώριζε πώς θα κυλούσε η μέρα.
2. Το βράδυ θα έτρωγαν μπουζοπούλα.
3. Μετρούσε τις μέρες απ' όταν είχε πάει στο σπίτι του παππού και της γιαγιάς.

Στρατηγική: Κάνοντας υποθέσεις

Η ΠΕΖΟΠΟΡΙΑ ΣΤΑ ΞΩΚΛΗΣΙΑ

Η Ναταλία κάθε χρόνο περίμενε να πάει στο ορεινό της χωριό με τα πολλά ξωκλήσια. Μαζί με τη γιαγιά της, τη μαμά της, την αδερφή της και τα ξαδέρφια της πήγαιναν κάθε μέρα σε διαφορετικό ξωκλήσι. Η πεζοπορία στο δάσος της άρεσε πάρα πολύ. Μέσα στο δάσος δεν καταλάβαιναν τη ζέστη και χαίρονταν το αεράκι, που κουνούσε τα κλωνάρια των πεύκων και των ελάτων, σαν να τους καλωσόριζε. Έπαιρνε βαθιές ανάσες για να μη χάσει ούτε λίγο από το οξυγόνο που με χαρά της πρόσφεραν τα δέντρα. «Μια πεζοπορία την ημέρα, τον γιατρό τον κάνει πέρα!», έλεγε η γιαγιά κι η Ναταλία το πίστευε όσο τίποτε άλλο.

Όταν διαβάζω μπορώ να σκεφτώ:

Τι έκαναν; _____

Πού; _____

Μπορώ να δω _____

Μπορώ να μυρίσω _____

Μπορώ να φανταστώ τον τόπο _____

Τώρα με βάση την ιστορία σκέψου και γράψε μια δική σου πεζοπορία.

Αφού σκεφτείς, συμπλήρωσε:

• Πού; _____

• Πότε; _____

• Τι είδες; _____

• Τι άκουσες; _____

• Τι μύρισες; _____

• Τι άγγιξες; _____

Αναγνωστική κατανόηση

1) Διαβάζεις και συμπληρώνεις με το σωστό.

Καθώς ο σηματοδότης άναψε πράσινο, ο σταματημένος οδηγός

ξεκίνησε να κινείται, γιατί ήταν η σειρά του να προχωρήσει.

περίμενε να περάσουν τα άλλα αυτοκίνητα γιατί δεν ήταν ακόμη η σειρά του.

Ο Χαρίλαος ήταν πολύ στενοχωρημένος όταν έμαθε για τον βαθμό του,

γιατί πίστευε ότι άξιζε παραπάνω και ο δάσκαλος τον είχε αδικήσει.

γιατί πίστευε ότι άξιζε λιγότερο από αυτό που είχε πάρει.

Η όμορφη εκκλησία ήταν στολισμένη και φωτεινή

καθώς είχε καιρό να γίνει κηδεία στο χωριό.

καθώς είχε καιρό να γίνει γάμος στο χωριό.

Η μητέρα φόρεσε τα καλά της και πήρε την καλή της τσάντα,

για να πάει για καφέ στη γειτόνισσα.

για να πάει στη δεξίωση όπου ήταν καλεσμένη.

Το δέντρο ήταν γεμάτο
λαμπιόνια και στολίδια,

γιατί ήταν διακοπές
Χριστουγέννων.

γιατί ήταν διακοπές Πάσχα.

Ο φορτηγατζής μετά από
ένα κουραστικό δρομολόγιο,
έστρωσε το κρεβάτι του

γιατί δεν το είχε στρώσει νωρίτερα.

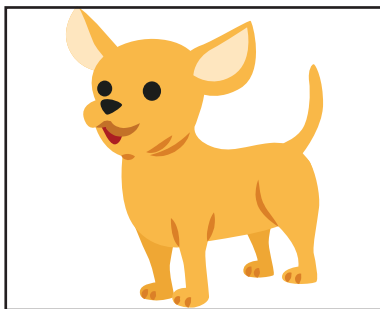
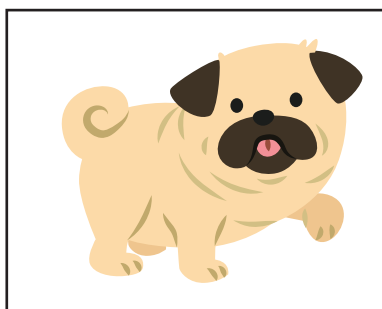
γιατί νύσταζε και ήθελε
να ξεκουραστεί.

Ο παπαγάλος άρχισε να
λέει καλημέρα στον παππού,

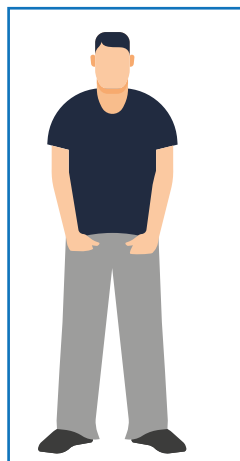
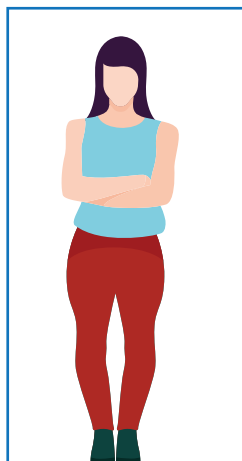
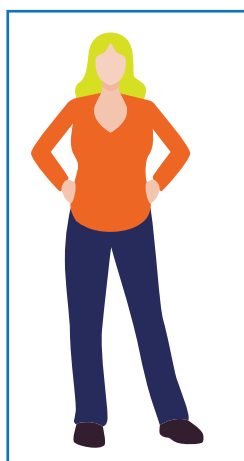
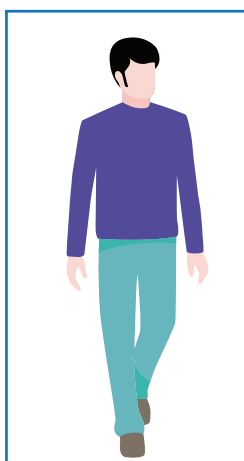
επειδή ήταν απόγευμα.

επειδή ο παππούς του είπε
καλημέρα.

2) Βρες τον καθένα.

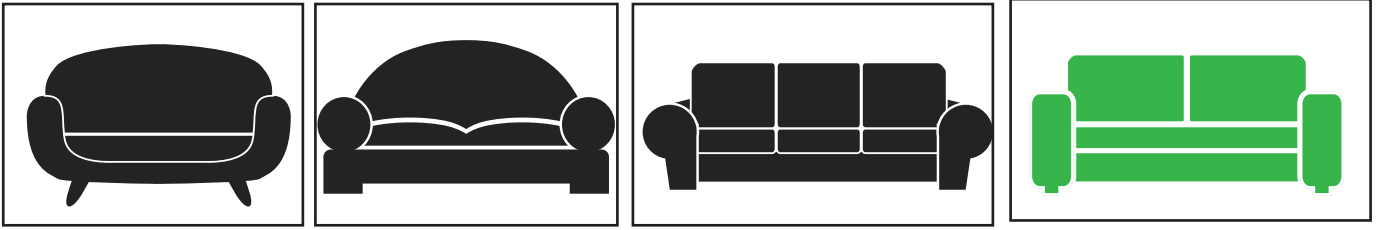

- Ο Τόμας είναι κοντός και παχουλός και του αρέσει να κάνει βόλτες τα βράδια.
- Ο Σταρ είναι μαύρος και παχουλός και βρίσκεται δίπλα στον Μαξ.
- Ο Μαξ βρίσκεται δίπλα στον Τόμας.

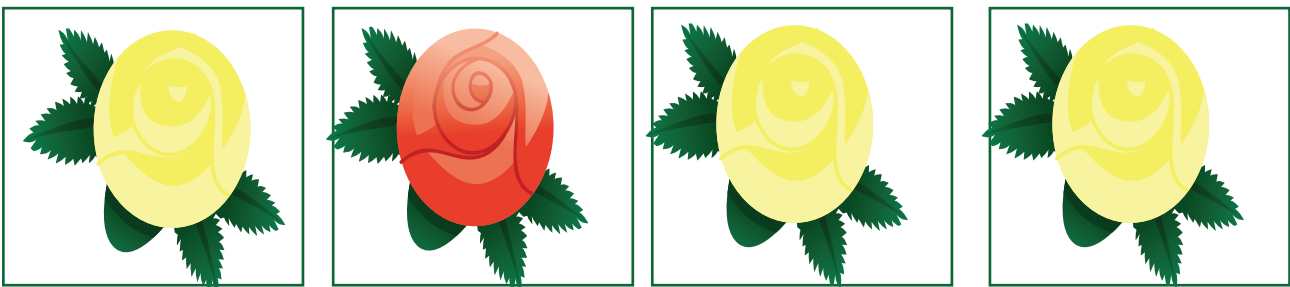

1. Η Φωτεινή είναι ξανθιά και βρίσκεται δίπλα από τη Μαριγώ.
2. Ο Στέλιος είναι μελαχρινός και δε βρίσκεται δίπλα από τη Μαριγώ.
3. Ο Αλέξης είναι μελαχρινός και βρίσκεται δίπλα από τη Μαριγώ.
4. Η Μαριγώ είναι μελαχρινή.

1. Ο καναπές του Δημήτρη είναι μαύρος και βρίσκεται ανάμεσα στον καναπέ του Νίκου και του Γιώργου.
2. Ο καναπές του Κώστα είναι πράσινος.
3. Ο καναπές του Γιώργου είναι μαύρος και βρίσκεται δίπλα από τον καναπέ του Κώστα.
4. Ο καναπές του Νίκου είναι μαύρος και είναι ο πρώτος.

1. Η τριανταφυλλιά της Χριστίνας είναι κίτρινη και βρίσκεται δίπλα από την τριανταφυλλιά της Ειρήνης.
2. Η τριανταφυλλιά της Ειρήνης είναι κίτρινη και είναι η τελευταία.
3. Η τριανταφυλλιά της Μαρίας είναι κίτρινη.
4. Η τριανταφυλλιά της Αγγελικής είναι κόκκινη και βρίσκεται ανάμεσα στις Μαρίας και της Χριστίνας.

ISBN: 978-618-83471-4-4

Το περιεχόμενο του e-book είναι αυθεντικό και πρωτότυπο,
δημιουργημένο μέσα από την πρακτική εφαρμογή του.
Για την καλύτερη αξιοποίηση του πρωτότυπου εκπαιδευτικού υλικού,
προτείνονται σεμιναριακά μαθήματα από τους συγγραφείς του βιβλίου.

“Η ευτυχία του ανθρώπου συνίσταται στη μόρφωση και στην παιδεία”
Πλούταρχος